Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 200. — ŠTEV. 200. NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 26, 1922. — SOBOTA, 26. AVGUSTA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

SPLOŠNA ZAPLEMBA PREMOGOVNIKOV

Predloga senatorja Walsha, ki je prišla včeraj pred kongres, daje vladi pravico polastiti se premogovnikov dežele. — Glavni pogoj je, da se kriza odstrani. — Vsledtega tudi ne bo posebnega nesoglasja. — Govor senatorja Calderja.

Washington, D. C., 25. avgusta. — Kongres je trden v svojem sklepu, da prepreči pomanjkanje premoga, ki preti temu narodu, posebno pa v New Yorku ter v drugih velikih mestih in v tem namenu se je senat danes lotil skupne resolucije senatorja Walsha, ki daje vladi pravico, da se takoj polasti vseh premogovnikov dežele.

Druge predloge, kojih namen je preprečiti tozadevno krizo, vključujejo predlogo senatorja Boraha, ki določa usatnovljenje agencije, ki naj bi dognala vsa dejstva v zvezi s premogarska industrijo, ter predlogo senatorja Cumminsa iz Iowe, ki uveljavlja povečane polnomoči za meddržavno trgovsko komisijo, da se prepreči profitirstvo s kurivom.

Hišni komitej za meddržavno in inozemsko trgovino je razpravljal danes o zakonodaji, katera naj bi uveljavila zvezno nakupovalno agencijo za premog, da se tem potom prepreči profitirstvo s premogom.

Cumminsova predloga bo dajala zveznemu komiteju za razdeljevanje premoga oficijelno stališče in ta komitej bo dajal svoje nasvete meddržavni trgovski komisiji glede prevažanja naloženih premogarskih kar.

Pomisleki v zvezi s stavkarskim položajem so potisnili na stran ves drugi zakonodajalni posel v senatu, in tudi člani poslanske zbornice posvečajo dosti časa tem vprašanjem. Ker preti narodu velika kriza, je vrjetno, da ne bo dosti nesoglasja med strankami glede odredb, katere nameravajo uveljaviti.

Senator Calder je otvoril debato, ki je kulminirala s predložitvijo Walshove resolucije. Opozoril je na izjalovljenje konference med antracitnimi delodajalci in delavci v Philedelphiji ter izjavil:

— Prišel je čas za akcijo.

Nato pa je nadaljeval:

— Ti možje morajo uravnati svoje diference. Treba jim je povedati, da morajo takoj uveljaviti uravnavo. Če tega ne bodo storili, potem ko so dobili tako obvestilo ter otvorili rovov, da dobavijo narodu premog, bo dolžnost tega kongresa dati predsedniku polno avtoriteto, da prevzame rove ter jih obratuje s polno paro na korist ameriškemu narodu.

SAMOMOR OGRSKEGA BARONA.

Baron Alfred von Barber, ki je bil skoraj slep, je izvršil samomor s tem, da je skočil v East River. Njegov oče je bil bogat pivovarnar v Budimpešti, a je prodal svojo pivovarno ter je kupil zlati rov, ki se pa ni obnesel. Z ostankom svojega premoženja se je napotil v Ameriko, da poišče tukaj svojo srečo, a je umrl petnajst let pozneje v revščini. Njegov sin Alfred je postal spreten mehanik ter je izdeloval kirurgične inštrumente. Nekega dne pa mu je brizgnila v oko raztopljena kovina, nakar je moral opustiti svoje delo.

Postal je otožen ter sklenil izvršiti samomor.

VELIK POŽAR V NORTH WILDWOOD.

Cap May, N. J., 23. avgusta. — Kraj North Wildwood je izgubil občinsko hišo, svojo jetnišnico in enega jetnika, ki se je nahajal v nji. Edini gost mesta, ki je bil v ječi, je šel spat z gorečo cigareto v ustih in edino javno poslopje kraja je zgorelo do tal. Škoda znaša 3000 dolarjev.

FRANCOSKA ČRTA IZBRANA ZA OFICIJELNEGA ZASTOPNIKA.

Čehoslovaška vlada je določila Compagnie Generale Transatlantique — French Line — kot edinega uradno priznanega agenta za transportacijo čehoslovaških priseljencev v to deželo.

Soglasno z nekim uradnikom francoske črte v tej deželi, se je čehoslovaška vlada odločila za to posebno izbiro vsled tega, ker izkazuje Francoska črta Čehoslovakom izborno službo ter je v tesnem sodelovanju s čehoslovaško vlado.

POSEBEN KOMITEJ BO VODIL IRSKE POSLE

Collins bi se moral oženiti na dan, ko je padel v boju z ustaši. — Ustaši se vesele smrti Collinsa.

Dublin, Irska, 25. avgusta. — Slehrni človek na Irskem se peča sedaj v glavnem s političnim položajem v deželi. Stavljen je bil predlog, naj se imenuje komitej, ki naj bi vodil vse politične probleme ter obstajal iz predsednika narodnega parlamenta, generala Mulcahy-ja ter občinskega svetnika Cosgrave-a. Sestanek parlamenta je bil preložen na dan 9. septembra.

Na tisoče ljudi je šlo danes mimo krste, v kateri leži Collins v občinski hiši, da vržejo zadnji pogled na mrtvega priljubljenega irskega junaka. Tragedija njegove smrti je bila še povečana vsled obvestila, da je bil dan njegove smrti določen za njegovo poroko, da pa se je datum preložilo radi smrti Griffitha.

Brat umorjenega, John Collins, je padel v roke ustašev, ko se je nahajal na poti v Cork, da prisostvuje prenosu trupla v Dublin, a je bil kmalu izpuščen. On trdi, da se ustaši norčujejo iz smrti Collinsa.

Sir John Lavery, znani portretni slikar, v kojega hiši v Londonu je živel Collins tekom pogajanj glede dogovora z Anglijo, je preživel celi dan poleg krste, zaposlen s slikanjem zgodovinskega portreta zamrlega voditelja.

Najboljši izraz čutov, ki navdajajo danes Irsko, je najti v naslednjem stavku:

— Collins je bil deček Irske, ravno dorasel. Ko je mislila Irska na Arthur Griffitha, se je spominjala, kaj je storil zanjo. Ko misli na Collinsa, razmišlja o tem, kaj vse je hotel storiti.

London, Anglija, 25. avgusta. Ministr. predsednik Lloyd George je prekinil svoje počitnice ter prišel v London, da se posvetuje s Churchillom ter drugimi svojimi tovariši v kabinetu.

Winston Churchill je potrdil vest, da ne namerava Anglija nikake intervencije na Irskem. V odgovor na številan vprašanja je izjavil Churchill:

— Anglija ni sprejela ter tudi ne namerava sprejeti nobenega protektorskega stališča napram Irski. Michael Collins je umrl za pogodbo in dokler ne bomo dobili pozitivnih nasprotnih dokazov, bomo prepričani, da sa drugi sposobni Irci pripravljeni nadaljevati njegovo politiko.

— Vi ne morete ubiti naroda s tem, da umorite enega njegovih voditeljev. Zmagoslavni pohod Amerike se je vršil naprej tudi po smrti Lincolna.

Bernard Shaw je izjavil glede položaja na Irskem:

— Irska trpi na epidemiji morilne manije ter imenuje to patriotizem.

— Če ne bo umor Collinsa izpremenil vsakega pametnega Irca v odločnega posebnega konštablerja, mora dežela poginiti, kajti če ne more vladati sama sebi, potem ni sile na svetu, ki bi jo mogla vladati in samovlada bo postala samo iztrebljenje.

London, Anglija, 25. avgusta. Ob času svoje smrti je bil Michael Collins zaposlen s tem, da predela in preosnovi več klavzul ustave proste irske države, s čemur je hotel zadovoljiti ter pomiriti bolj radikalne elemente v državi.

Tako je izjavil danes Michael Francis Doyle, odvetnik iz Philadelphije, ki je ravno prišel semkaj iz Irske, kjer se je posvetoval s člani provizorične irske vlade.

MIHAEL COLLINS — IRSKI NARONI MUČENIK

Michael Collins je bil načelnik proste irske države ter vrhovni poveljnik irske armade. Celo njegov največji nasprotnik, Lloyd George, ga je izvanredno visoko cenil.

ŠTEVILNE ŽRTVE LESNEGA ALKOHOLA

V prvih šestih mesecih tekočega leta je lesni alkohol umoril 130 ljudi in dvanajst nadaljnih je oslepelo.

Podatki, katere je zbral Narodni komitej za preprečenje slepote, kažejo, da je lesni alkohol tekom prvih šestih mesecev tekočega leta povzročil smrt sto in tridesetih ljudi ter stalno slepost dva in dvajsetih nadaljnih.

— Te številke pa ne vključujejo skupnih izgub življenj vsled zavživanja butlegarskega žganja, vsebujočega med drugim tudi lesni alkohol, — je izjavil tajnik tega komiteja. — Številni sorodniki in prijatelji žrtev skušajo prikriti resnični vzrok smrti in v nekaterih slučajih se jim tu tudi posreči. Ker pa je poslabšanje vida vsled zastrupljenja z lesnim alkoholom v številnih slučajih počasen proces, je težko ugotoviti natančno število slučajev slepote ali delne izgube vida iz tega vzroka. V nekaterih slučajih so bili celo otroci žrtve takega zastrupljenja.

Objavilo se je nadalje, da je prišla več kot polovica izmed 130 slučajev smrtonosnega zastrupljenja z lesnim alkoholom v prvih šestih mesecih tekočega leta na državo New York. New Jersey in Pennsylvanijo. Pet in štirideset slučajev je prišlo na Texas in po štiri na države Connecticut, Massachusetts, Ohio in Missouri. V prvih dvanajstih dnevih tekočega leta so se pripetili sto trije izmed teh sto in trideset slučajev.

— Le trije ali štirje slučaji smrti na leto vsled lesnega alkohola so se pripetili pred letom 1919, — je izjavi tajnik. — Več kot osemdeset takih slučajev pa se je pripetilo v isti državi v teku zadnjih treh let. Tekom preteklega leta je umoril lesni alkohol v Pensylvaniji eno in šestdeset ljudi.

KRONPRINC NE UPA, DA SE BO VRNIL

Bivši kronprinc, se je preselil v prejšnje stanovanje svojega očeta. — Pravi, da časopisje laže.

Doorn, Holandska, 25. avg. — Prejšnji nemški kronprince se je preselil iz Doorna, kjer bi moral ostati pri svojem očetu, v petnajst milj oddaljeni grad grofa Bentieka, Amerongen, kjer je kajzer preje stanoval. Tam bo ostal v družbi prejšnjega pribočnika, kapitana Ilsema, ki se je poročil s hčerko grofa Bentieka, dokler se ne bo moral vrniti zopet na svoj zapuščeni otok. On izgleda dobro ter je odvrnil na stavljena vprašanja:

— Ne, nimam nomena vrniti se v Nemčijo in v listih lažejo neprestno glede mene. Celi svet ve, da ne dajem interview-ov za liste. Obžalovati je, da ni bila Amerika zastopana na zadnji konferenci v Londonu.

GARY JE ZVIŠAL PLAČE SVOJIM SUŽNJEM.

Pittsburgh, Pa., 23. avgusta. — United States Steel Corporation kot se imenuje sedaj jeklarski trust, je objavila, da bo z dnem 1. septembra naprej zvišala plače navadnih dninarjev za dvajset odstotkov in plače drugih izurjenih delavcev temu primerno. Isto so storile nadaljne neodvisne jeklarske kompanije v Youngstownu. Več kot sto petdeset tisoč jeklarskih delavcev bo dobivalo te višje plače. Plača od ure bo zvišana na 36 centov.

Jeklarski trust ima zaposljenih nekako dvesto dvajset tisoč takih delavcev.

PREDLOGA GLEDE PREMOGOVNE KOMISIJE.

Washington, D. C., 22. avg. — V kongresu je bila stavljena predloga, ki se tiče ustvarjenja premogovne komisije.

GOVERNER SPROUL BO POSREDOVAL

Governer Sproul se je posvetoval z Warrinerjem ter pravnim zastopnikom premogarjev glede zopetnega otvorjenja pogajanj. — Gompers se bo sestal z Lewisom. Nov element v sporu med delodajalci in premogarji.

Philadelphia, Pa., 25. avgusta. — Mogočni uplivi, vladni in drugi, so bili včeraj tukaj na delu v naporu, da se dovede do zopetnega otvorjenja skupnih konferenc antracitnih premogarskih delodajalcev ter zastopnikov premogarjev, potem ko so bile te skupne konference pretekli torek nenadoma prekinjene.

Governer Sproul, ki se je posvetoval tekom dneva s Samuelom D. Warriner, predstaviteljem delodajalcev ter William Glasgowom, zastopnikom premogarjev, je rekel, da "upa", da se bo mirovna pogajanja obnovilo in da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da doseže nadaljni sestanek nasprotujočih si strank. Governer se ni hotel spustiti v nadaljne posameznosti. Niti Warriner, niti Glasgow nista hotela povedati, kaj se je vršilo na konferenci z governerjem. Warriner je zvečer odpotoval od tukaj ter se bo vrnil šele v pričetku prihodnjega tedna.

Glasgow se je osvetoval tudi s John Lewisom, predsednikom United Mine Workers, a oba sta ostala molčeča glede vsebine njih pogovora. Mr. Lewis pa je dal zopet izraza svoji opoziciji proti katerikoli obliki arbitracije.

— Dokler ne bodo delodajalci sklenili, da ni arbitracija edini predmet, o katerem naj se razpravlja, — je izjavil, — ni nobene potrebe, da bi se obnovilo pogajanja. Druge zadeve niso nepremostljive, a premogarji ne bodo sprejeli arbitracije.

Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, bo dospel danes v Philadelphijo ter se glasi, da bo razpravljal z Lewisom glede položaja v antracitni premogarski stavki. Načelnik premogarjev pa ni hotel niti potrditi, niti zanikati tega poročila. Gompers je naročil vnaprej sobe v hotelu, kjer stanuje tudi Mr. Lewis. Filip Murray, mednarodni podpredsednik premogarjev in trije predsedniki antracitnih okrajev, ki so se vdeležili konferenc z delodajalci, so tudi ostali v mestu.

Medtem pa je prišel v spor med delodajalci in premogarji nov element. Veliki industrijalni interesi so pozvali premogarske delodajalce, naj sklenejo takoj dogovor s svojimi ljudmi, kajti to bodo sedaj lažje storili kot pozneje, ko bo dejanski prišlo veliko oživljenje industrij, ki je baje sedaj na poti.

Scranton, Pa., 25. avgusta. — Župani šestih glavnih mest v antracitnih poljih so obnovili svoje napore, da se zopet pričnó pogajanja med delodajalci in delavci in potom svojega načelnika, župana iz tega mesta, so stopili v stik tako z zastopniki premogarjev kot z zastopniki delodajalcev.

Glasi se, da so stavili župani, ki so takoj v torek, po razpustu konferenc, obnovili svoja prizadevanja, nov predlog, o katerem domnevajo, da bo zopet spravil skupaj zastopnike obeh strank.

Če bodo konference obnovljene, je zelo vrjetno, da se bodo vršile v tem mestu, čeprav ni najti ničesar definitivnega, kar bi značilo, kakšni bodo bodoči razvoji. Župan Durkan iz tega mesta, ki je bil v stiku z John Lewisom, predsednikom United Mine Workers, je rekel, da ni komitej županov opustil upanj, da bo mogoče uravnati spor.

Springfiled, Ill., 25. avgusta. Premogarski baroni v centralnem Illinoisu so včeraj objavili, da so povišali ceno premoga za $1.25 pri toni. Temu povišanju cen premoga je takoj sledil protest unijskih uradnikov, v katerem se glasi, da je to povišanje "postavno dovoljen rop" ter izjavlja, da je pričakovati akcije od strani centralne organizacije.

— Delavci so se vrnili na delo z isto plačo in istimi pogoji kot preje, — se glasi v protestu. — Le majhna je bila izguba tako za premogarje kot delodajalce. Radi velikih množin nagromadenega premoga ter dejstva, da bi bili rovi nezaposleni tudi če bi ne bilo stavke, ne morejo delodajalci pripisovati povišanja cen premoga izgubam, katere so trpeli. To je enostavno profitirstvo.

— To povišanje bo ustvarilo v javnem mnenju domnevo, da so se premogarji in delodajalci združili, da povišajo cene premoga. Odločno zanikujemo, da bi bili premogarji za povišanje cene. Premogarji ne bodo imeli od tega nobenega dobička. Vse bo ostalo v žepih delodajalcev.

PAPEŽ PIJ JE PROTI PASIJONSKIM IGRAM

Papež je mnenja, da je pri teh pasijonskih igrah preveč špekuliranja z denarjem in premalo vere.

Če smemo vrjeti posebnemu poročilu, katero je priobčil newyorški "World", bo mogoče kmalu prišel konec slavnih pasijonskih iger v Oberammergau, na Bavarskem, ki so se vršile že več stoletij, in ki so preživele celo državne reforme v pričetku devetnajstega stoletja.

V tozadevnem poročilu iz Monakova se glasi:

— Kaj je bilo pričakovati že dalj časa, je v resnici prišlo. Na temelju poročila posebnega papeškega nuncija, ki je bil poslan na lice mesta, se je papež izrekel proti pasijonskim igram v Oberammergau. Da niso bile te igre že sedaj ustavljene, je treba pripisovati dejstvu, da so involvirane velike svote in da bi povzročilo prekinjenje iger sredi sezije velikansko zmedo. Papež pa je proti celi vprizoritvi, ker re predstavlja nič drugega kot kupčijo. Oberammergau je postal sejm radovednih turistov in kraj ima vsaki teden od dvanajst do petnajst miljonov nemških papirnatih mark dobička. Vsepovsod je videti menjalce denarja in opaziti divjo špekulacijo z dolarji. Špekulanti z vstopnicami za predstave potiskajo cene vstopnic do nevrjetnih višin. Na dnevnem redu so tudi velikanske in naravnost nesramno pretirane cene za prenočišča in jedila. Ljudje govore le o denarju in dobičkih in nikdo ne misli niti izdaleka na versko stran pasijonskih iger. — Če bi prišel danes Krist v Oberammergau, bi tam še ostreje nastopil kot nekoč proti menjalcem denarja v jeruzalemskem templju, — pravi poročevalec.

Višek pa je prišel, ko se je pritožila skupina mladih deklet, ki so trdile, da so bile osleparjene. Soglasno s sklenjenim dogovorom bi morale dobiti stanovanje v hiši predstavitelja Krista, Antona Langa, a ko so prišle tjakaj, so jih enostavno postavili na cesto. Igre obvladujejo izključno le finančni interesi. Obiskovalci morajo nadalje plačevati vse mogoče davke in pristojbine.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron	$ 1.15	1,000 kron	$ 3.50
400 kron	$ 1.50	5,000 kron	§17.00
500 kron	$ 1.85	10,000 kron	$33.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.80	500 lir	$24.50
100 lir	$ 5.20	1000 lir	$48.00
300 lir	$14.70		

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street **New York, N. Y.**

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za Inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

POGON NA "RADIKALCE"

Sedanja republikanska administracija, od katere je pričakoval narod tako veliko, je pokazala vso svojo nezmožnost tekom sedanje premogarske in železničarske stavke.

Mesto da bi se zavzela za skorajšni konec sporov med delodajalci in delavci, mesto da bi skušala pomiriti razburjenje duhov ter potlačiti predvsem velikansko aroganco premogarskih in železniških magnatov, je omahovala sem in tja kot slavni trs v vetru ter je danes preklicala to, kar je včeraj sklenila.

Neki delavski voditelj je imenoval predsednika "stensko cvetko Bele hiše". To je sicer nekoliko pretirano, a zrno resnice tiči vendar v tej primeri.

Glavna stvar v celi zadevi je, da se predsednik s svojo administracijo vred ni upal zameriti premogarskim in železniškim magnatom.

Z velikansko ogorčenostjo je obsodil v resnici neumestno dejanje par železničarjev, ki so pustili svoje vlake sredi arizonske puščave, čeprav je znano, da se ni zgodilo nobenemu potniku nič hudega.

Strogo je tudi obsodil nečloveški masaker, katerega so izvršili premogarji v Herrinu nad skebi, importiranimi iz velikomestnih beznic, a niti ene žal besede ni še imel dosedaj za premogarske barone, ki so sami provocirali sedanjo premogarsko stavko s tem, da se niso držali sklenjenega dogovora ter povzročili neizmerno bede med onimi sloji premogarjev, ki niso ničesar prihranili ter živeli do stavke iz roke v usta.

Nobene žal besede tudi ni imel za železniške magnate, ki so omalovaževali ukrepe železniškega delavskega sveta, ki je prepovedal podeljevanje kontraktov privatnim družbam, ki niso bile pod kontrolo tega sveta. Na ta način so se železnice lahko iznebile številnih svojih delavcev, starih delavcev še predno je odredil železniški delavski svet skrčenje plač.

Žal bsedo za te kapitaliste, ki se igrajo kot z žogo z usodami delavstva ter celo z usodo celokupne dežele?

Ne, kaj takega je izključeno. Denar je sveta vladar in kdor ima oblast nad denarjem, je nedotakljiv ter zvišen nad postavo. Če že ne soglasno s črko postave, pa vsaj v praksi.

Da odvrne pozornost dežele od svoje zavožene in impotentne politike, je vprizorila administracija pogon na "radikalce".

Aretirala je sedemnajst ljudi ter hoče prijeti še trideset nadaljnih.

Pravi, da so to nevarni ljudje, ki hočejo strmoglaviti vlado Združenih držav z revolucijo ter prelivanjem krvi. Baje so tudi v zvezi z boljševiki.

Kakorhitro bodo ti ljudje za zidovi jetnišnic, bo Bosna mirna, in zadovoljstvo ter prosperiteta se bosta vrnila v deželo.

Nekako petdeset ljudi hoče strmoglaviti vlado Združenih držav!

Ti ptički so tudi krivi nasilij in izgredov tekom stavke železničarjev. V keho z njimi?

Ugled administracije je rešen in dežela pomirjena.

Radikalne agitacije je konec...

Iz Jugoslavije.

Ukradena stara vijolina.

Neki tat se je priklatil v stanovanje Angeline Stajić v Beogradu ter odnesel 120 let staro vijolino, vredno 60,000 kron.

Kraljevo kronanje.

Kakor doznava beograjski list "Samouprava", se bo vršilo kronanje kralja Aleksandra meseca septembra na slovesen način.

Zvišanje kilometraže.

Finančni odbor je odobril uredbo o zvišanju kilometraže za strojno in vozno osobje ter o osebnih in draginjskih dokladah delavcem prometnih ustanov. Doklada za strojnike, ki povprečno prevozijo 3500 do 4000 kilometrov in dobivajo 180 do 200 dinarjev kilometraže, se tem zvišajo za 120 po sto kot premija, ki so jo imeli doslej. Kurjači, ki imajo povprečno kilometražo 300 km in dobivajo 800 dinarjev kot kilometražo in 100 dinarjev kot premijo, dobé isto doklado, zvišano za 120 odstotkov. Poslovodje (vlakovodje), ki prevozijo 4000 km in dobivajo 120 do 150 dinarjev mesečno, dobé 175 odstotkov kot zvišano kilometražo. Manipulantom in kondukterjem se zviša kilometraža za 150 odst., a vozačem za 145 odst. Za zvišanje teh doklad znaša letna potrebščina 12 miljonov dinarjev.

Začasna pomoč invalidom in rodbinam.

Ministrstvo za socijalno politiko je podpisalo pravilnik za izvršitev o začasni pomoči invalidom in rodbinam umrlih, padlih in pogrešanih vojakov. Člen 1. ne dela razlike med vojaki iz mirne in vojne dobe, niti med rodbinami vojakov prve in druge kategorije. Pravico na pomoč imajo ne samo dobrovoljci bivše srbske, črnogorske in zavezniške vojske in sedanje vojske Jugoslavije ter četaši rednih čet. Kot vojne operacije se med drugimi smatrajo tudi torpediranje na morju in izpraznjenje posameznih teritorijev in terenov, ki jo je odredila državna oblast.

Odpuščanje železniških uslužbencev.

Ministrstvo saobraćaja je pričelo z odpuščanjem vseh onih železničarjev, ki niso hoteli optirati jugoslovansko državljanstvo. Po zakonu se morajo razrešiti dolžnosti, ker smejo biti v državni službi le one osebe, katere imajo jugoslovansko državstvo.

Avijatična šola.

Na Češkoslovaškem se v kratkem otvori vojaška avijatična šola, za katero so vse priprave že dovršene. Kakor poročajo z Beograda, bo vojno ministrstvo poslalo v to šolo nekoliko avijatikov, da se spopolne v tej stroki.

Bivši major Stenzel pred sodiščem.

V Osjeku se je pričela razprava proti zloglasnemu Vladimir Stenzlu, ki je ob pričetku vojne kot avstro-ogrski žandarmerijski major zagrešil nad srbskim prebivalstvom v Sremu v Slavoniji množico zločinov. Iz same mrščje in podivjanosti je pretepal in mučil ta mošnje prebivalstvo, izvzemal ni niti žensk in otrok, in je brez razloga ustrelil par srbskih vojakov. Stenzel se brani, da mu je tako zapovedal njegov komandant, orožniški general Schwarz, ki je tudi sam rabeljsko postopal z 'ljudmi tuje narodnosti' in si je kasneje sam pognal krogla v glavo.

Kipar Ivan Meštrović

se je vrnil v Split iz Londona, kjer je priredil na prošnjo angleških umetniških krogov in časopisja razstavo svojih najnovejših del, od katerih je nekatera kupila angleška vlada.

Nova pivovarna v Srbiji.

Uvozno-izvozna banka v Čačku bo zgradila tamkaj novo pivovarno. V to svrho povišuje delniško glavnico od 1 na 2 miljona din.

Skrivnost maksimirskega jezera.

Sprehajalci v maksimirskem parku pri Zagrebu so pri gornjem jezeru našli žensko obleko in neko knjigo s podpisom: Andjela Markušić, Mrazovićeva ulica 2. Pokliceli so stražnika, ki je v omenjeni hiši dobil obilno gradivo. Andjela Markušić je bila manipulantinja pri pokrajinski upravi ter je s svojo starejšo sestro in njenim otrokom stanovala v omenjeni hiši. Dan poprej, ko je bila sama z otrokom, je pisala več pisem, katera je služkinja odnesla na pošto. Naslednji dan zjutraj je odšla od doma in se ni več vrnila. Brez dvoma je izvršila samomor.

Iz Slovenije.

Aretacija nevarnega razgrajača.

Kakor smo nedavno poročali, so pijani fantje razgrajali v gostilni Franca Pristernika v Spodnjih Hočah pri Mariboru ter je eden izmed njih s kuhinjskim nožem smrtnonevarno ranil gostilničarja in delavca Alojzija Klinca. Razgrajači so nato pobegnili. Orožniki so sedaj izsledili nasilneža v osebi 21letnega posestnikovega sina Franca Germanca iz Zgornjega Dupleka ter ga izročili okrožnemu sodišču v Mariboru. Germanc priznava dejanje, izgovarja se pa s popolno pijanostjo.

Hotelski napad v Celju.

V celjski hotel "Pri pošti" je prišel davčni uradnik Fran Sajovic in zahteval od vratarja sobo. Ker ni imel denarja, je vratarju zastavil svojo žepno uro. Vratar Muri je šel, ko je Sajovic izpolnil prijavni listek, v svojo sobo spat. Okolo treh popoldne pa je prišel Sajovic v njegovo sobo in vratarja z nekim trdim predmetom po glavi močno udaril. Zadal mu je tri rane, vendar pa se je vratarju posrečilo uiti skozi okno. Policija je našla Sajovica v njegovi sobi. Predno je stopil stražnik v sobo, si je Sajovic z nožem prerezal vrat. Prepeljali so ga v bolnico.

Tragična smrt.

V Blejskem jezeru je pri kopanju utonil tehnik Vladimir Kopač, sin narodnega poslanca J. Kopača.

Pogreša se.

Josip Jerič, 20 let star, posestnikov sin iz Možjancev pri Kranju, se je po izjavi njegove sestre Marije odpeljal iz Kranja v Ljubljano, odkoder se pa ni več vrnil. Domači domnevajo, da se je mladeniču um zmešal.

Neveljavni 50dinarski bankovci.

V začetku letošnjega leta so se pojavili v prevalskem okraju v večji množini 50dinarski bankovci bivše "Srbske narodne banke", vtihotapljeni iz Avstrije. Ti bankovci so datirani s 1. marcem 1886 ter nimajo še podpisov, označbe, serije in številke, od banke sploh niso bili dani v promet in predstavljajo samo načrt bankovcev. Za časa avstrijske okupacije jih je bilo precej pokradenih iz trezorjev Narodne banke v Beogradu; tatovi jih skušajo sedaj spraviti v promet in z njimi goljufati. Vrednosti seveda ti bankovci nimajo nobene.

Tragična usoda

je zadela rodbino Plohl na Forminu pri Sv. Marjeti na Štajerskem. Vsled stekline je pobesnel rodbinski oče posestnik Peter Plohl, katerega je pred 6 tedni ugriznil domači pes. Plohla so morali zvezati in odpeljati. Tudi vsa njegova rodbina je morala na opazovanje. Hišo so orožniki uradno zapečatili, dokler se ne vrne rodbina. Sosedje jim oskrbujejo živino in polje. Glede očeta Plohla ni upanja, da bi ozdravil.

Obsojeni mesar.

Mariborski mesar Franc Bergtold je bil pri okrajnem sodišču obsojen na 2000 dinarjev globe, ker je prodajal prekajevalcu Tavčarju in Walleju pokvarjeno meso in slanino. Ko bi ljudje vedeli, kaj vse pojedó!

Iz državne službe.

Dr. Anton Brecelj, načelnik invalidskega odseka pokrajinske uprave za Slovenijo, je trajno vpokojen. Nadalje je zaradi bolezni na lastno prošnjo vpokojen Andr. Krische, pisarniški oficijal pri policijski direkciji v Ljubljani.

Tatovi na delu.

Neznani tatovi so vlomili v trgovino Franca Urba v Ljubljani, ki je bil v konkurzu, in odnesli blaga v vrednosti 47,378 kron. Storilci so preluknjali 40 cm debel zid in prišli skozi odprtino v trgovino. Tatvino je opazil šele novi lastnik Simon Bračič, ki je prišel v trgovino da pregleda inventar.

Dr. Ivanu Pogačniku v Ljubljani je bilo ukradeno lepo kolo vredno nad 3000 kron.

Tatvina na grobeh.

Neznani zlikovci so izvršili na ljubljanskem pokopališču nezaslišano tatvino. Pokradli so večje število železnih križev, jih skrili v bližnjem žitu, rano zjutraj pa so jih odpeljali z vozom. Upravitelj pokopališča je prišel tatvini na sled in je hitel v Šmartno za tatovi, ki pa so pobegnili. Le voznik je ostal na cesti.

Koliko je moški star?

Moški morajo spoznati, da so popolnoma odvisni od svojega cirkularnega sistema, da so toliko stari kot so stare njihove žile. Zmernost v vseh stvareh naj bo pravilo, pripravna hrana, vežbanje, zazdostno spanje in počitek tvorijo smernico delovanja, katero je treba upoštevati ter ji neoporečno slediti. Največjo in najbolj skrbno važnost je pa treba posvečati prebavi in odvaji. Če trpite vsled izgube teka, zaprtja, plinov v črevesju, glavobola ali če se čutite v splošnem potrtega, vam bo Trinerjevo Grenko Vino pomagalo zagotove in hitro. Izčisti želodec in črevesje, pomaga prebavi, vrne tek ter oživi ves sistem. Trinerjevo Grenko Vino prištevajo sedaj med potrebe življenja. Vsak lekarnar ali prodajalec zdravil ga ima, bodisi v zalogi, bodisi ga lahko preskrbi za vas. Vstrajajte pri pristnem Trinerjevem Grenkem Vinu, ki je na ameriškem trgu že 33 let ter z vsako minuto, ponoči in podnevi, pridobiva nove prijatelje.

(Advertisement)

Peter Zgaga

Iz Ljubljane poročajo, da bodo kmalo zaprli vse špitale. Ne zato, ker manjka bolnikov, pač pa zato, ker manjka denarja.

V deželno bolnico sprejemajo samo najnujnejše slučaje. In še ti morajo biti prej priglašeni, opremljeni s štemplji, pečati in podpisi..

Če nimaš življenja vsega oštempljanega, se ti kaj lahko zgodi, da ga boš izpustil tostran ograje na cesti sv. Petra.

Za sokolski zlet, ki se je pred dnevi završil, je raztrosila Ljubljana na miljone dinarjev.

Deželna vlada stoji na stališču, da sokolstvo zdravi dušo in telo.

Vsled tega proč s farji in špitali!

* * *

Ker sem ravno pri zletu, še par izvanrednih zanimivosti, ki sem jih zasledil v listih.

"Slov. Narod" piše doslovno: "Ker niso imeli niti oddaleč primernih stolov za visoki osebi (kralja in kraljico) se je višja vojaška oblast obrnila do ornamentika Dragotina Medenjaka, s prošnjo, naj pomore iz zadrege. Umetnik je delal nač in dan, tako da sta bila prestola, iz hrastovega lesa z vsemi okraski dogotovljena na osemnajsti dan. Ta dva prestola sta skromen poklon vdanih duš in umetnika".

Če bi šlo za krono ali pokrivalo veličanstva, bi ne čudil toliko. Toda stol, no, stol, ali kaj drugega podobnega se pa menda že vsaj dobi brez posebnih sitnosti tudi v Ljubljani.

Povodom sokolskega zleta je kralj obiskal tudi Ribnico. Odstavek v listih se glasi:

"Kralj je posetil razstavo suhe robe, ki je vzbudila njegovo veliko zanimanje in pozornost. Odbor mu je poklonil 145 izdelkov suhe robe. Med izdelki se nahaja tudi preprosta iz lesa stružena zibelka. Kralj je bil vzradoščen darila".

To je po mojem mnenju jako primerno darilo jugoslovanski demokraciji, ki je šele v plenicah in povojih.

"Med navdušenjem se je kralj odpeljal nato v Kočevje, kjer so ga takisto navdušeno pozdravili. Sprejema so se udeležili Kočevci, ki so vladarju klicali "Hoch", kar je vzbudilo posebno kraljevo pozornost."

(Najbrže vsledtega, ker so kričali samo "Hoch" ter izpustili ostanek stavka, katerega so se med vojno tako pogosto posluževali. Stavek se je glasil: "Hoch mit ihm auf die Galgen!")

Sicer je pa Kočevcu nazadnje vseeno, če kriči "hoch' ali "nieder".

Značilna je tudi naslednja glede rumunske reprezentance: "Rumunska reprezentanca bo prisostvovala telovadnim prireditvam v rumunskih narodnih nošah. Nastanjena je v gluhonemnici".

Iz tega je razvidio, da je stanovanjski odsek pokazal precej razumevanja glede izbire stanovanj.

Najbrže je bila tudi umobolnica zasedena do zadnjega kotička.

Ob tej priliki je izšla tudi slavnosta pesem, katere naslov je: "Sokolova silna jata . . ."

Prvi dve kitici se glasita:

Sokolova silna jata
Ostaviše rodni gaj,
Sa Sudeta i Karpata
Doleteše v naš kraj.

"Nazdar, sinci Masaryka!
Dobro došli medju nas"
Sokolskoga predvodnika
Svud pozdravlja gromki glas.

Nad pesmijo je pripomba, da se poje po napevu Sokolske koračnice.

Da nisem posebno muzikaličen, mi je mojster Hudé že nešteto-krat povedal, vendar napev sokolske koračnice mi je znan.

Poskušal sem zapeti gornjo pesem po tem napevu. Pa ni šlo in ni šlo.

Vem pa tudi, kako se cesarska poje.

Zabrundal sem jo po cesarski melodiji — in glej, čudež, čudež božji — šlo je kakor po maslu.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROŽICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi: z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Nenavaden naraven pojav

so opazovali prebivalci Vipavske doline. Ob najlepšem vremenu je na popolnoma jasnem nebu zahajalo solnce okrog 8. ure za ostro in svetlo obrobljen gost oblak, ki se je nahajal nizko na zapadnem obzorju. Izza tega oblaka so se ekscentrično razširjali svetli pasovi, pet po številu. Najprej ozki in svetli, se se potem vedno bolj razširjali in so izgubljali na svetlobi čim dalje so segali v nebo. Srednji, najmočnejši pas pa ni ugasnil, ampak je na zenitu nadaljeval čez celo nebo do nasprotne točke na vzhodni strani obzorja. Sledeč z očmi temu pasu čez nebo, začudeni opazimo, da imamo pred seboj na vzhodni strani isto sliko, to je videli smo izza Nanosa isti sijaj kot na zapadu, samo da so bili oni peteri svetli pasovi nekoliko medlejši. Tudi nekaka temna kopa izza katere so izhajali oni pasovi, se je opazila. Ta je odgovarjala onemu onemu kopastemu oblaku na zapadni strani nebesnega svoda. Bila je res zanimiva krasna slika. Pasovi na vzhodu so bili tako izraziti, da je izgledalo, kakor da izhaja izza Nanosa drugo solnce ali pa vsaj polni mesec. Nekateri so pa omenjali, da morajo to biti žarometi. Kdor je pa opazoval ta pojav na obeh straneh neba, je takoj opazil, odkod mora to biti, kajti v nekoliko minutah je prikazen polagoma izginila istočasno, kakor je izginjala zarja zahajajočega solnca.

Drzni vlomi v Gorici.

V Gorici so tatovi vdrli v blagajno konzuma na Corsu ter pokradli iz njega nad 50,000 lir. A ta slučaj ni bil edini, ker se je izvršilo še več drugih vlomov. Kmalu zatem so tatovi odnesli iz občinske blagajne kakih 34,000 lir in drugih vrednosti. Domneva se, da so bile vlomilcem razmere dobro znane. Drugo noč so vlomili v državno-užitninski urad in odnesli nekaj tisočakov, ki so jih našli v blagajni. Smolo pa so imeli pri vlomu pri gospej Ani Zajec; tam so pobrali razne dragocenosti v vrednosti 60,000 lir, a gospodinja jih je zapazila in prišela klicati na pomoč. Pri begu so vlomilci izgubili polovico plena. Oblasti jih še niso aretirale. V Gorici vlada veliko ogorčenje nad varnostno službo, ki se je že v opetovanih slučajih izkazala kot nezadostna.

Delnice Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklepati da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve)	K760.
dostevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : :	K 31.70
	K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

82 Cortlandt Street — New York City

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Predsednik se je zdrznil, presenečen po toliki razboritosti. — "Da, ljubi Skobyll, zadeli ste v črno," mu je ušlo nehote. "Mari veste kaj o vsem tem?" Komisarjev nos je komaj vidno poskočil; vsegaveden smehljaj mu je zaigral pod krtačastimi brki ter izginil, še preden ga je ujel načelnikov pogled.

"Zares," je nadaljeval naš stari gospod. "Za grofa gre. Velika je stvar in važna vaša vloga, moj dragi; pa kaj bi govorili vam ki morate itak sami sluititi vse!" je počešljal komisarjevo ničemurnost. "Biti hočem kratek in skop, zakaj molk je v naših poslih marsikdaj enako neizogiben kakor težak.... Grof Kunnigsbruch mi je prinesel nalogo — visoko nalogo zgodovinsko takorekoč, naravnost z merodajnega mesta; nalogo, ki me odlikuje in navdaja s ponosom. Pri tem pa mi je podal manj jasnosti, nego bi človek upal in želel; odkril mi ni toliko, kolikor bi morda zahteval čim najpopolnejši uspeh celotne akcije, v kateri je namenjen tudi meni važen, rekel bi, odločilen del. Ž njegovega vidika je to čisto pravilno; kadar se jaz držim predpisov, gospod komisar, vam tudi ne povem vsega."

"Razumem" je dejal Skobyll s tako premetenim naklonom, da ekscelenca ni vedel, ali mu je sploh še treba govoriti.

"Vidite, gospod komisar! In — čemu bi se vam prikrival? — nadvse hvaležen vam bom, ako mi zberete podatkov, na podlagi katerih bom morda laglje sodil in sijajneje rešil svojo stvar. Moja želja je kajpak sebična: toda sami veste, da vsakdo rajši zaključi svoje delovanje z velikim uspehom, nego narobe. Svojo prošnjo za vpokojitev sem kdaj že napisal; kadar odidem, vas upam zapustiti na višjem mestu, poplačanega z vsemi priznanji, ki vam gredo."

To je bila kupčijska ponudba, ne več in ne manj. Nagel trepet zadovoljstva je izpreletel doktorja Škobylla; njegov obraz je pričal topot razločno, da nekaj tehta sam pri sebi.

"Česa izvolite pričakovati od mojih skromnih moči, ekscelenca?" je vprašal nato, ne da bi vzel predsednikovo obljubo pobej na znanje.

"Tega, da mi v doglednem času — največ teden dni vam morem dati! — predložite natančno statistiko grofovega početja v našem mestu. Vedeti moram zlasti, s kom občuje, ali so tisti stiki politični, kaj svetuje tukaj in kaj odsvetuje drugod. Po vsem, kar sem vam odkril, boste sami sodili, kakšno gradivo mi more dati jasen vpogled v njegove diplomatske projekte."

"Vsekako.... Mari vaši ekscelenci ne zadoščajo informacije, ki sem jih podajal doslej?"

"Ne smem se pritoževati; mislim le —"

"Pardon, izrazil sem se slabo; hotel sem namreč vedeti, ali mi stavi vaša ekscelenca kake meje, o čem da smem govoriti, kadar pridem s tistim gradivom?"

"Nikakih mej!" je proglasil predsednik s slovesnim glasom, nejasno sluteč, da se nekaj dogaja. "Vse mi bo dragoceno, samo da je moj — hotel sem reči, v prid stvari."

Moža sta se spogledala; ekscelenca je potem še mislil, da je visela komisarju važna beseda prav na koncu jezika. Tako vedoče in nestrpno je doktor Skobyll le redkokdaj streljal z očmi; ker pa se je on takoj ukrotil — vsekako je bil spoznal sam pri sebi, da še ni čas govoriti — je tudi naš šibkovoljni predsednik pogoltnil vprašanje.

"Upam, da skoro postrežem vaši ekscelenci z zaželjenimi pojasnili," je dejal komisar, poslavljaje se. "Ekscelenca izvolite sprejeti mojo najsrčnejšo zahvalo za ta nalog, ki me docela potrjuje v mojih lastnih domnevah."

"V kakšnih, gospod komisar?" Vse črte predsednikovega obraza so se strnile v en sam vprašaj.

"Glede tega, da gre za veliko politično afero," se je skrival Skobyll že na pragu ter zbegal predstojnika še enkrat s tistim dvoumnim, vsegavednim smehljajem, ki je pomenil mnogo in nič. "Najponižnejši sluga sem, ekscelenca."

Vzravnan kakor preklja in zagoneten nalik prikazni je odsmukal po hodnikih, pustivši gospodarja samega in otepaje se misli ki so vrvele za krinko njegovega obličja.

"Zmerom sem se držal pravila: vidi le tisto, kar ti reko," je razsojal sam pri sebi. "In zdaj imam polnomoč, da smem videti, kar me zanima; toda če najdem, kar se mi zdi, kako naletim tlaj? S tem, da pokažem resnico — ako sem ji na sledi! — še davno ni rečeno, da sem opravil, zakaj resnica bo v tem slučaju vražje zamotana reč. Bogve kaj je potem koristnejše zame: ali da treščim ž njo na dan, ali da jo pustim, naj se izleže sama, brez moje krivde? Pazi, Skobyll, preudari sleherni svoj korak!"

In toplo se je pohvalil za opreznost, s katero je bil na koncu vdehnil ekscelenci misel, da ve nemara že več, nego treba, ter išče zgolj solidnih opor, to pa z besedami, ki so se dale vsak hip zaviti, tolmačiti belo in črno, naliti z vsebino, kakršno mu vdahne najbližji čas. Doktor Skobyll je stremil na mesto policijskega predsednika in ni hotel, da bi ga strmoglavila ravno ta sitna afera — tem neprijetnejša, ker je morda skrivala uspeh in plačilo v dveh povsem različnih koncih vozla....

(Dalje prihodnjič).

Tekmeci.

— Historičen roman v XI. poglavjih —

Prvo poglavje.

Kakorhitro so Angleži zvedeli da gradé Nemci eno oklopnico več kakor jih imajo Angleži, in da bodo imeli torej sedem gigantskih križark proti šesterim angleškim, je razlegnil krik nevolje po vsi britski državi — od škotskih hladnih vod pa tja do ognjene Kalcute.

"To je narodna sramota!" so dlicali soglasno časopisi vseh trank in barv.

"To je pogin stare, dobre Anglije!" so grmeli na javnih shodih govorniki vseh smeri in vseh nians prepričanja.

"Tega ne smemo trpeti! Saj je o pogibelno za obstanek države!" e je govorilo v zbornici lordov.

"Anglijo hočejo izbrisati z obličja zemlje!" se je krasnoslovilo dolnji zbornici.

In Angleži so se odločili, naj velja kolikorkoli, zgraditi namesto est oklopnic osem, da bi imeli eno gigantsko križarko več, kakor jih norejo imeti Nemci.

Drugo poglavje.

Kakorhitro so Nemci zvedeli, da o sklenili Angleži zgraditi osem klopnic, se jih je lotila besnost.

"Škanda!!" so kričali vsi časniki od junkerskih tja do socialnodemokratskih.

"To je naklep proti materi Germaniji!" se je vpilo po gostilnah n vinarnah.

"Germanijo hočejo razbiti na kosce!" se je govorančilo v zbornici.

"Germaniji so stopili na kurje oko!" je kratko izjavil cesar Viljem.

In dobri Nemci so se odločili, naj velja kolikorkoli, zgraditi namesto sedem oklopnic devet, da bi meli eno gigantsko križarko več, kakor jih bodo imeli Angleži.

Tretje poglavje.

Kakorhitro so Angleži zvedeli da so Nemci sklenili zgraditi devet oklopnic...

Četrto poglavje.

Kakorhitro so Nemci zvedeli, da so sklenili Angleži zgraditi deset oklopnic...

Peto poglavje.

Kakorhitro so Angleži zvedeli da so se Nemci odločili zgraditi oklopnic...

Šesto poglavje.

Kakorhitro so Nemci zvedeli, da nameravajo Angleži zgraditi 101 oklopnico proti 100 nemškim gigantskim križarkam, se je razlegnilo po vsej Germaniji stopanje:

"To je nemogoče!" so kričale novine. "Nemcem ne ostane že niti dvajsetica za časopise, cigaro in vrček piva."

"Zadušimo se pod pezo davkov!" se je vpilo po gostilnah in na shodih.

"Denarja ni niti za najpotrebnejše državne stvari!" se je govorilo v Reichstagu.

Vzlic temu so se Nemci končno vendarle odločili, zgraditi 102 oklopnici, da bi imeli vsaj eno gigantsko križarko več, kakor jih bodo imeli Angleži.

Sedmo poglavje.

Kakorhitro so Angleži zvedeli da so Nemci sklenili zgraditi 102 oklopnici, se jih je že polotila besnost.

"To je pogibel naroda!" se je rjulo po časopisih. "Narod ostane brez grižljaja gnjati in brez koščka puddinga!"

"Rajši vojno, nego glad!" se je hrupelo po meetingih.

"Bolje umreti, nego živeti vedno pod Damoklejevim mečem!" se je govorilo v parlamentu.

"Pametneje bi bilo dati miljarde za vojno, nego izmetati dve miljardi za zbirko oklopnic!" se je uvaževalo na borzi.

Vzlic temu so se s težkim srcem odločili, nabaviti si še eno oklopnico, da bi imeli tudi 102 proti 102 nemškim oklopnicam.

Osmo poglavje.

Na prigovarjanje držav, ki jim je bilo na tem, da se ohrani mir, se je odigrala vojna med Anglijo in Nemčijo, a nikakor ne na morju, nego na papirju, in odločili so jo, a nikakor ne pomorske eskadre, nego generalni štabi.

Angleški generalni štab je brzojavil nemškemu:

"Pošiljamo iz Londona proti Hamburgu 102 oklopnici najnovejšega tipa."

Nemški generalni štab je odgovoril:

"Nasproti pride na nekaj milj pred Hamburg isto število oklopnic istega tipa."

Nemški generalni štab je brzojavil angleškemu:

"Pošiljamo iz Kiela 102 oklopnici najnovejšega tipa k Southamptonu."

Angleški generalni štab je odgovoril:

"Nasproti jim pride na nekaj milj pred Southampton isto število oklopnic istega tipa."

Po tej izmeni brzojavk je bil angleško-nemški konflikt proglašen za poravnan.

Deveto poglavje.

Ko je bila dogovorjena pogodba, podpisana, so se Angleži nemudoma lotili zgradbe nove dvojne oklopnice najnovejšega tipa, in Nemci, kakorhitro so izvedeli o tem sklepu Angležev, so mahoma začeli graditi kar dve taki oklopnici z isto opremo.

Deseto poglavje.

Kakorhitro so Angleži zvedeli o sklepu Nemcev, zgraditi dve oklopnici dvojnega najmodernejšega tipa...

Enajsto poglavje.

Na mostu med Hamburgom in Londonom, zgrajenem iz sto in sto angleških in nemških oklopnic, je kipelo življenje...

MNOŽICA PRED WADSWORTH JETNIŠNICO

Predno so na dvorišču Wadsworth jetnišnice usmrtili morilce Sir Henry Wilsona, se je zbrala pred poslopjem velikanska množica Ircev, ki so molili za pokoj duše obsojencev.

Stalno narodno razsodišče.

V okviru Družbe Narodov (Societe des Nations) v Ženovi se nahaja tudi stalno mednarodno razsodišče (Cour permanente de Justice Internationale). Prva letošnja seja tega razsodišča se je vršila kakor določa njegov pravilnik 15. junija v Hagu. Najprvo so se na tej seji uredila gotovo vprašanja administrativne vrste, ki se tičejo lastnega poslovanja, nato je pa razsodišče začelo s študijem dveh zadev, i so mu bile predložene, da izreče o njih svoje mnenje.

V teh dveh zadevah je to razsodišče v javni seji sprejelo zastopnike devetnajstih držav in oficielnih in drugih mednarodnih organizacij, ki so izrazile željo, da bi jih razsodišče pripustilo k besedi v teh zadevah. Otvoritev sej se je izvršila brez vsake slavnosti, kajti oficielna otvoritev se je bila slavila v pretečenem februarju in sta se je udeležila glavni tajnik Družbe Narodov in zunanji minister Nizozemske. Sodniki razsodišča pripadajo sledečim državam: po 1 Holandec, Francoz, Španec, Italijan, Kubanec, Anglež, Amerikanec, Danec, Japonec, Norvežan in Rumunec.

Eno važnejših administrativnih vprašanj, ki jih je obravnavalo razsodišče, je način direktnega dopisovanja razsodišča z državami. Da spozna mišljenje raznih vlad, kar se tiče tega dopisovanja, je poslalo razsodišče vsem zainteresiranim državam pismo marca meseca. Večina devetnajstih držav, včlanjenih v D. N., je odgovorila, da želi direktno dopisovanje z njih ministerstvi zunanjih del, druge pa, med njimi naša Kraljevina, so za to določile svojega diplomatskega zastopnika v La Haye. Dodati je treba, da sta razven tega prišla odgovora tudi od Združenih držav in Nemčije, ki nista člana D. N.

Nemški odgovor, ki ga je podpisal ranjki Rathenau, pravi med drugim, da je nemška vlada "z velikim zanimanjem vzela na znanje definitivno sestavo razsodišča, katerega delovanje bo posvečeno veliki ideji mednarodne pravice."

Vprašanje, ki jih ima obravnavati razsodišče, so mu predana od sveta D. N. (Conseil de la S. D. N.), in razsodišče lahko odloči v sporih, ki so jih prijavile vlade raznih držav, ali pa more tudi izreči svoje mnenje o kateremkoli sporu ali zadevi, ki mu ga predloži svet ali skupščina D. N. (le Conseil ou l' Assemblee).

Od dveh vprašanj, ki sta se obravnavali na zadnji seji, je bilo prvo poslano od upravnega sveta mednarodnega biroja za delo (Bureau international du Travail), drugo pa od francoske vlade. Prvo vprašanje se tiče imenovanja delavskega zastopnika Nizozemske na mednarodni konferenci dela, drugo pa se glasi: Ali obsega kompetenca mednarodne organizacije dela tudi osebe, zaposlene pri poljedelstvu, in sicer kar se tiče mednarodne ureditve delavnih pogojev.

Devet držav je porabilo priliko, da so bile povabljene od razsodišča, in je izrazilo željo, da bi bile zaslišane, med njimi tudi Madžarska, ki sicer še ni član D. N., toda ima po členu 35. pravilnika k temu pravico, kakor sploh vsaka država.

Pri prvi seji je angleški attorney general Sir Ernest Pollock na povabilo predsednika imel kratek nagovor, iz katerega prevzamemo sledeče stavke:

"Danes začenja s poslovanjem razsodišče, ki je bilo odgovarjajoč splošni želji pravice, ustanovljeno od D. N. v zavesti, da je spoštovanje zakona edina resnična podlaga miru, in v zaupanju, da bi takšna ustanova mogla izpuliti ljuliko medsebojnega nesporazumljenja, ki ima v kali težke konflikte in stvarja nasprotstvo med narodi. Dejstvo samo, da to razsodišče deluje, naznanja, da je pravo podlaga naše civilizacije."

Ženska moda in Vatikan.

Francoska žurnalistinja Leroux se je pred dnevi podala v Vatikan, da sliši papeževo mnenje o ženski volilni pravici. Damo je sprejel papežev državni tajnik kardinal Gaspari. Čim je razgovor prišel na žensko modo, je kardinal postal sila zgovoren, kajti ženska moda, kakor znano, zelo zanima sedanjega papeža. Kardinal je tudi povedal, da je sedanja moda sramotna in da se papež nad njo vsak dan bolj razburja. Italjanke nosijo krila samo do kolen in celó zgoraj — da, zgoraj! Francoska moda v tem pogledu ni nič proti italjanski, sicer pa je Francija premožna zemlja in Francozinje imajo po več oblek, zato ne prihajajo k maši na pol gole, kakor Italjanke. — Odtod torej ta najnovejši protimodni veter pri duhovščini na Slovenskem, le s to razliko, da so nekateri vzeli papeževa navodila preveč resno in se bavijo z žensko modo tudi tam, kjer ni prekratka, da je le "pohujšljiva". Slovenke pa lahko mirno ležejo k počitku, papež se zanje ne zanima, Italjanke pa tudi ne bodo ne bolj moralne ne manj pobožne. Kaj bi rekli, ko bi videli Američanke, stare in mlade, posebno pa tipkarice in stenografke!

Trajni mir ob bolgarski meji.

V najrajšem času se prično pogajanja z Bolgarsko glede ureditve vprašanja komitaških čet in vzpostavitve trajnega miru ob bolgarski meji, posebno v južni Srbiji. Pogajanja se vrše na podlagi zadnjega sklepa Lige narodov na konferenci v Londonu. V zunanjem ministrstvu je bil sestanek, ki so se ga vdeležili pomočnik zunanjega ministra Ljuba Nešić, zastopniki ministrstva vojne in mornarice, delegatje, ki so bili odposlani na konferenco Lige narodov v London ter minister dr. Kumanudi, kot namestnik ministra notranjih zadev. Delegatje pri Ligi narodov so poročali o poteku konference v Londonu, posebno pa o sklepih glede komitaških čet, ki prehajajo iz Bolgarske na naše ozemlje.

Lakomni duhovnik.

V Varsi pri Parmi je živel 84-letni župnik Josip Zabbadini, popolnoma sam v soji hišici, oddaljeni kakih 600 m. od vasi. Bil je silno lakomen ter je imel s svoji hišici vse polno živeža. Te dni pa so ga našli v postelji zadavljenega. Komisija je ugotovila, da je morilec prišel ponoči v hišo, odstranil puško, ki jo je imel stari župnik vedno nabito ob postelji, ter ga zadavil. Ukradel je večjo svoto, dočim ni opazil v bližini omari več tisoč lir in vrednostnih papirjev. Komisija je našla tudi mnogo zlatnikov, ki jih je hranil župnik vse življenje.

PREDLOGA ZA KONTROLO PREMOGARSKE INDUSTRIJE.

Washington, D. C., 23. avg. — V kongresu bosta najbrže še danes predloženi dve predlogi, ki se tičeta preiskave glede razmer v premogarski industriji.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Onemogle, nervozne ženske

bodo gotovo dobile uspešno odpomoč kadar uživajo

SEVERA'S REGULATOR

Tonika za ženske

Premaga bolečine, popravi neredne funkcije, pomaga naravi okrepčati oslabele ženske organe in jim povrne normalne razmere.

CENA $1.25

Vprašajte v lekarnah

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dar vatikanski biblioteki.

Iz Rima poročajo, da so poklonili milanski veletrgovci papežu Piju XI. za vatikansko biblioteko 230 dragocenih kodeksov arabskega izvora. Te kodekse je prinesel v Milan neki Caprotti, a leta 1919 se je zanje posebno zanimal kardinal Ratti, sedanji papež. Kodekse je sedaj papež dobil od milanskih trgovcev v dar, tako da razpolaga sedaj orientalski del vatikanske biblioteke s 1260 kodeksi.

GROZDJE GROZDJE

Če hočete kupiti eno ali več kar svežega kalifornijskega grozdja, ne izgubljajte časa, ampak pišite takoj nam za pogoje in cene, bodisi v angleščini ali v vašem lastnem jeziku. Mi zamoremo ugoditi vsakemu naročilu za katerokoli vrsto in katerokoli množino. Mi prodajamo po net-teži, zaboji brezplačni. Razpošiljamo iz naših lastnih skladišč ter osebno nadzorujemo vsako posamezno odpošiljatev.

Pišite danes za naše pogoje in cene.

P. EHRLICH & COMPANY
267 Wholesale Terminal
Los Angeles, Calif.

Rojaki, izrežite ta oglas!

NAROČILO.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street. New York

Priloženo dobite 50 centov, za katere mi pošljite slavni roman Berte pl. Suttnerjeve "STRAHOTE VOJNE". (Doli z orožjem).

Ime .....

Naslov .....

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

39 (Nadaljevanje.)

— Kako pa je umrl? Ali ste mogli spoznati to? Ali ste mogli določiti, če se je vršil pošten boj ali če je bil izvršen umor?

— Nobenega boja ni bilo. Izvršen je bil umor, zavraten umor. Mrtvi je dobil svojo krogljo od zadaj.

— In njegovi lasje, njegovi krasni lasje, ki so bili dosti daljši kot pa so moji?

— Izginili so. Umorjeni je bil škalpiran.

Niti Inka, niti Anciano nista zastokala. Molčala sta, kot preje, da obvladata svoja čustva. Nato pa se je stari zopet oglasil:

— Povejte nama, kako se je to zgodilo. Midva morava izvedeti vse, tudi najmanjšo posameznost.

— Ne bo mi treba dosti pripovedovati. Prišel sem v Salina del Condor, da se nekoliko odpočijem, kajti jahal sem celo prejšnjo noč. Medtem ko se je pasla moja mula ter sem jaz zavžival kos mesa, sem čul za seboj udarjanje konjskih kopit. Obrnil sem se ter videl jezdeca, ki je prišel z višine ter zavil krog neke skupine skal. Ko je zapazil mene, je za trenutek obstal. Nato pa je zasadil ostroge v svojega konja ter skočil naprej.

— Torej ni rekel nobene besede?

— Nobene. Zapazil sem tudi, da je med jahanjem obračal svoje lice od mene, da bi ga ne videl.

— In vi tudi niste videli tega lica?

— Da, za dve ali tri sekunde, ko je zavil krog ovinka. Nato pa se je obrnil proč. Videl sem, da je nosil navadno obleko in da je bil oborožen s puško. Za seboj na konju je imel privezano odejo. Ta odeja je bila tako obilna, da sem domneval, da mora biti še nekaj notri, tega seveda nisem mogel vedeti.

— Ali je prišel blizu vas?

— Ne, bil je od mene kakih petdeset konjskih dolžin. Človek je napravil na mene tak mučen utis, da sem bil vesel, ko je izginil. Krog poldne sem odjahal naprej po dolini navzgor. Prehodil sem že nekako polovico poti, ko sem zadel na truplo. Ležalo je v mlaki krvi ter napravilo name s svojo škalpirano črepinjo strašen utis. Preiskal sem truplo ter prišel takoj do trdnega prepričanja, da je bil človek, katerega sem ravnokar videl njegov morilec.

— In kako je bil mrtvi oblečen?

— V usnje, prav kot jaz ali ti.

— To soglaša. Nosili smo vedno take obleke, ker se ne raztrgajo tako hitro sredi gostega lesa. Kaj je imel mrtvi pri sebi?

— Ničesar, prav ničesar. Ko sem obračal njegovo truplo sem in tja, sem zapazil na tleh blesteč predmet. Bila je ta posodica, katro sem od tedaj naprej vedno nosil pri sebi.

— In kaj ste storili s truplom?

— Nisem ga mogel pustiti tam, kajti postalo bi plen divjih živali. Spravil sem ga v neko razpoko v skalah ter pokril z razpoko s kamenjem. Nato pa sem pričel zasledovati morilca.

— In ga niste več dohiteli?

Ne. Moža sem videl zgodaj zjutraj. Opoldne sem odjahal od Salina in par ur pozneje sem našel truplo. Kljub najboljši volji sem prišel onega dne le nazaj do Saline in malo preko nje. Našel sem sled jezdeca ter šel za njo, dokler mi je to dovoljevala dnevna luč. V mesečini pa ni bilo mogoče spoznati sledi, kajti nobene trave ni bilo, temveč le pesek, kamenje in šuta. Ko je napočil dan, sem šel naprej. Na vsak način sem hotel dohiteti tega človeka, a moral spoznati, da je to nemogoče. Najbrž je domneval, da bom našel truplo ter vsled tega hitel naprej. Pri tem je šel preko skalnatega ozemlja, da bi ne pustil sledov za seboj. Sled sem našel le, ker sem izurjen v tem. To je bilo kaj zamudno delo. Pač stokrat sem moral stopiti z mule ter se pogosto vrniti, ker sem krenil v napačno smer. Zvečer sem uvidel, da moram opustiti zasledovanje.

— Škoda, senjor. Če bi se vrnili z njim nazaj v Salido, bi našli tam mene in jaz bi ga sodil. Vi ste izbrisali vse sledove dejanja in jaz nisem mogel ničesar najti. Ali bi mogli najti razpoko v skali, kjer ste zakopali truplo?

— Da.

— Čul sem, da hočete preko gora. Po kateri poti pojdete?

— Pravzaprav sem hotel bolj severno, a v takem slučaju se človetk ne sme brigati za ovinek. Povedel vaju bom na dotično mesto.

— Hvala vam, gospod. Mrtvi ne sme ostati tam tako. Treba ga je pokopati po običajih in načinu pradedov.

— Torej priznaš, da je bil Inka, potomec vladarjev?

— Da, največja nehvaležnost bi bila zamolčati vam to.

— In da je imel skrit zaklad?

— Da. Ko je bežal njegov praded pred Španci, se mu je posrečilo vzeti s seboj številne dragocenosti. Te dragocenosti so bile skrito v Dolini umorov. Begunci in njih potomci so živeli osamljeni v gorah in včasih je šel Inka v skrivališče, kjer je vzel nekaj zlata, katero je nato prodal, kajti drugače bi ne mogel živeti s svojimi ljudmi. To se je zgodilo vedno ob polni luni. Z zadnje take poti se Inka ni več vrnil.

— Ali poznaš skrivališče?

— Da.

— Ali si bil kedaj tam?

— Bil sem tam, a ga nisem odprl, ker nimam nobene pravice za to.

— Hanka ima pravico.

— Ne še. Šele ko bo zemlja završila svojo pot krog solnca, sme prevzeti svojo dedščino. To se bo zgodilo v dveh tednih.

— Kako pa je prišel do dragocene bojne sekire, katero nosi pri sebi?

— Prevzel jo je od svojega očeta, ki jo je takrat pustil doma, ko je šel zadnjikrat v dolino umorov. Imela sva tudi še par drugih, manjših predmetov, katera sva prodala, da lahko vprizoriva potovanje, s katerega se sedaj vračava. Nisem si mislil, da bova na tem potovanju zasledila morilca. Senjor, ali imate kak obračun s tem Antonio Periljo?

— Ne.

ZA VAŠ DOLAR =

ste pošteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatnino, srebrnino, pratan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če društvo potrebuje pravo svilnato zastavo, regelije, kape itd.) če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpošilja blago po celi Ameriki nad 16 let pa še nikdar čitali kake napravlinost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.

Pišite po brezplačno cenike na:

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Križev pot.

Ivan Albreht.

Nekdaj so ljudje hodili v cerkve molit križev pot. Pobožno, od postaje do postaje, s prošnjami in vzdihi so molili in premišlje vali trpljenje Kristovo. Gotovo hodijo mnogi še dandanes: pobožno, od postaje do postaje, s prošnjami in vzdihi molijo in premišljujejo trpljenje Kristovo. Med njimi so vsi tisti, ki lastnega trpljenja nimajo, ga ne poznajo ali pa hočejo poznati. Blagor jim!

Drugi molijo svoj križev pot drugje. Ti drugi — Ljubljana jih premore danes prav znaten odstotek — romajo v Prečno ulico, kjer bel napis s črnega polja naznanja romarjem, da tam kraljuje bede in nadlog predzanja postaja, mestna zastavljalnica.

Romarjev je vedno dovolj. Prihajajo ženice, izsušene in vele, kakor da so se splašile iz groba. Te gredo brezbrižno s svojim bremenom. Če se jim ne umakneš s hodnika, godrnjajo nad teboj in ti postrežejo s prav kočljivoljubeznivimi priimki. Vmes so pijančki, ljudje vesele volje in dobrih sklepov. Kar imajo odveč, neso "spravit", ker so trdno sklenili, da bodo o prvi priliki spet vse "rešili". Tudi otroci so med romarji. To je zanemarjena deca, ki jo ubija beda. Lica so pepelnata in temu in onemu je na obrazu zapisana prezgodnja smrt. Tudi oni neprijetni dih predmestij veje s teh obrazov, ona sajasta usoda, ki tira najlepše cvetje v blato. Vendar je deca vesela in se smeje na svojem žalostnem potu. Kakor da so pobegnili iz strašne ječe, taki so ti otroci! Oče je v pijanosti vihtel palico nad njimi, mati jih je klela v obupu! Zdaj so svobodni in solnce se jim smeji. Ko odložé breme, se približajo kruhu. Oče jih bo gladil in mati jih bo vesela....

Zadnji med romarji, nekaka elita, to je slavni srednji stan. Ulove in žene uradnikov, ki so v spominu na nekdanje boljše čase še vse plahe in sramežljive. Z gibkostjo, prisiljenim smehljajem in z gladkimi kretnjami skušajo zakriti beračijo. Po cesti se plaho ozirajo na desno in levo, če jih morda ne vidi srečnejši znanec, ki bi jih utegnil — kaj?.... Nihče ne ve, kaj, le sramežljiva rdečica mu ob taki misli razpali lica.

Joj te karavane, jo,, te romarice! Mož sedi v istem času v pisarni, veličastno sedi in rešuje akte. Mogočen je in stotero srce trepeče v upu nanj. Žena, — žena je ponižna in potrta in roma s svojimi najboljšimi zakladi na križev pot, skrivaj in po ovinkih v Prečno ulico, kjer kraljuje mest na zastavljalnica. Kakor vidra šine v vežo, v urad in razkaže svoje premoženje. Včasih so zlati uhani, včasih verižica, ura, včasih broša, spomin na mater, babico, spomin, ki ga ne bi dale za nobeno ceno. Ali preko vseh spominov grozi lačen želodec, raztrgani otroci in nevarnost za možev ugled. Kako ne bi! Že blizu svetnika je mož, pa naj nosi zakrpane hlače!?

Vsa zardela stopi gospa pred cenilca.

Gospod gleda tehta in pove. — Znesek ne predstavlja niti desetine predvojne vrednosti.

Gospa se zdrzne. V hipu ji s polno jasnostjo plane v dušo zavest ponižanja in osramočenja. Najraje bi planila, pograbila svoje stvari in zbežala, toda beda je močnejša od ponosa.

"Ali ne bi mogli več?" zaprosi gospa s plahim glasom.

Cenilec, gospod, ki je rejen in vajen sličnih prošenj, se nasmehne in primakne par dinarjev. Gospa pogleda kakor v hipnozi. Nič ne reče, le glavo sklone in plaho prikima.

Njej sledi druga, tretja, nebroj.

Med zadnjimi je vitka dama. Da je ne izdaja ponošena obleka, bi jo človek šteł med tiste sloje, ki ne poznajo skrbi za vsakdanji kruh. Ko razvezuje culo, se ji tresejo roke in v oči ji silijo solze. Iz svežnja izmota lepo damsko obleko, frak in še nekaj drugih oblačil.

"Štiristo dinarjev," pove cenilec.

Vsa okolica se zgane, ko začuje tako vsoto, le gospa se prestraši:

"Samo?"

"Ni mogoče več!"

"Toda, pomislite —"

"Ni mogoče! Ne gre v denar!"

"Saj bom vendar rešila —"

"Že, že! Kakor vam je ljubo," zamrmra cenilec in se ozre po drugih strankah. Ko odpravi dve, tri, se obrne k dami, ki še vedno stoji tamkaj.

"Vam je prav?"

'Ali bi bilo mogoče vsaj petsto?"

"Izključeno!"

"Saj je vendar vrednost —"

"Danes ne! Obžalujem!"

"Gospod!"

"Mi je res žal —"

Dama se zdrzne. Zaihti in omahne

"Prosim", dahne plaho in si otira solze.

Cenilec sede, zapiše, potem pa dalje, dalje. Brez konca je procesija in brez kraja, brez podobe in brez razpela ta trpki križev pot.

Urednik, ki se je izpreminjal v pometača.

Dosti se je govorilo in pisalo o Jean Finot-u, onem modrijanu dolgega življenja, ki pa je umrl malce preje kot je napovedoval sam. Trdil je, da je človek mojster svojega življenja in da lahko doseže starost sto ali več let, če se vzdrži kajenja, pitja opojnih pijač ter izvrševanja vseh vrst ekscesov. On se ni niti obotavljal trditi, da bo brez dvoma dosegel starost stotih let, kajti kot prepričan prorok se je strogo držal svoje lastne doktrine.

Človeška volja pa ima tudi svoje meje. Njegova smrt, ki je bila sicer žalostna zadeva za vse one, ki so cenili tega čudnega moža, je povzročila veliko razočaranje med njegovimi sledilci.

Ko se je Finkelhausen, imenovan Jean Finot, prvikrat pojavil v Parizu je bil bogat na iluzijah ter sili volje. Hotel je, da bo vsakdo srečen tako kot je bil on sam. Treba je vedeti, kako voditi svoje življenje, — to je bila njegova formula. Vedel pa je tudi, kako prestaviti to formulo v prakso.

V pričetku so bili njegovi napori komplicirani ter žalostni. Kljub temu pa se mu je posrečilo ustanoviti perijodični list, imenovan "Revue des Revues". Nato je ustanovil sedanji list "La Revue Mondiale". Njegov prvi list je imel zelo ponižne urade in te je bilo treba vsaki dan očistiti. Jean Finot pa ni imel toliko denarja, da bi mogel plačati posebnega služabnika za čiščenje. Vsled tega je vstal nekoliko preje, si zavihal rokave, prijel metlo ter opravil delo čiščenja.

Če ga je našel kak zgodnji posetnik pri tem delu, ni izgubil Jean Finot svoje hladnokrvnosti. Igral je ulogo služabnika, povedel posetnika v svoj urad ter ga prosil, naj nekoliko počaka.

— Sedite, prosim, — mu je rekel. — Bos bo takoj tukaj.

Jean Finot je nato hitro spravil obleko v red, potegnil rokave navzdol, si počesal lase, stopil v svoj urad ter pozdravil gosta.

Noben obiskovaiec ni nikdar domneval, da je mož, ki ga je sprejel, s metlo v roki in razkuštranimi lasmi, isti Jean Finot, ki je govoril sedaj z njim na tako razumen in avtoritativen način.

HINDENBURG ŠE VEDNO STRAŠI.

Monakovo, Bavarsko, 23. avg. Znani maršal Hindenburg, ki je dospel včeraj semkaj, je bil navdušeno pozdravljen. Vse mesto je bilo v zastavah.

☞ **ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.** ☜

Roentgenovi žarki v ulogi detektiva.

— Ni je stvari, ki bi bila tako skrita, da bi ne postala očita, — se glasi v Bibliji in tudi stari rimski pesnik Horacij je rekel: Čas bo prinesel na dnevno luč karkoli je skritega.

V današnjih modernih časih pa je komaj treba čakati na počasne procese časa, čeprav so mogoče neizprosni. Vedno bolj naraščajoča pretkanost zločincev, katerim pomaga prostituiranje znanosti v njih svrhe, zahteva temu primerno in še večjo iznajdljivost in pretkanost na strani zastopnikov postave ter javnega reda. Tako je tudi prišlo, da so bili takozvani Roentgenovi X-žarki sprejeti v detektivsko službo. To zanimivo uporabo je pred kratkim pojasnil dr. Buckey zavoda za državno medicino v Berlinu na zborovanju forenzične zdravniške družbe. Ker prodirajo Roentgenovi žarki z večjo težkočo skozi ponarejene demante kot pa skozi pristne, dajejo slednji jasnejšo sliko kot pa prvi. Na ta način je mogoče potom teh žarkov spoznati pristne in ponarejene demante. Nasprotno pa velja glede pristnih in ponarejenih biserov. X-žarki prodirajo lažje skozi ponarejene bisere kot skozi pristne in ugotovljenje pristnosti in ponaredbe je vsled tega tudi lahko.

S pomočjo preiskave z Roentgenovimi žarki je mogoče razločiti ponarejeno moko od pristne moke, kajti snovi, katere se je pridejalo moki, da se poveča njeno težo, je lahko spoznati, ker mečejo močnejšo senco. Na isti način je mogoče razločiti v pepelu sežgane kosti. Tuja telesa, katerih ni mogoče zaslediti in razkriti na kak drugi način, je mogoče ugotoviti, ne da bi se uničilo predmet preiskave. Navidezno brezpomembne posebnosti in izpremembe v človeškem telesu je mogoče napraviti vidnim ter dobiti na ta način ključ k zločinu.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodneje z ameriškimi dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar v uradu Jadranske banke v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati $240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da Vam pojasnimo.

Frank Sakser Stat Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(Advertisement)

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v amerikanski veljavi, bo isti potem čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

K sreči se je pa pri sestavi omenjene odredbe upoštevala potreba izseljencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska $250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU pa še vedno lahko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do $ 10.— po 50 centov, za izplačila od $ 10.— do $ 50.— po $ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

30. avgusta:
France, Havre: Hanover, Bremen; President Van Buren, Bremen.

31. avgusta:
Susquehanna, Bremen; Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Caronia, Cherbourg in Hamburg.

2. septembra:
Ryndam, Boulogne; America, Bremen Olympic, Cherbourg.

5. septembra:
Reliance, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.

6. septembra:
Pres. Polk, Cherbourg.

7. stptembra:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Hamburg.

9. septembra:
La Savoie, Havre; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homeric, Cherbourg. Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Argentina, Trst.

12. septembra:
Aquitania, Cherbourg.

13. septembra:
Paris, Havre; Yorck, Bremen; Pres. Garfield, Cherbourg in Bremen.

14 septembra:
Rochambeau, Havre.
Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Conte Rosso, Genova; Mount Clinton, Cherbourg in Hamburg.

16. septembra:
La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Orduna, Hamburg.
New Amsterdam, Boulogne; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

19. septembra:
Resolute, Hamburg.
Berengaria, Cherbourg.

20. septembra:
France, Havre.
Pres. Monroe, Cherbourg.

21. septembra:
St. Paul, Cherbourg in Hamburg; Wuerttenberg, Hamburg.

23. septembra:
George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kroonland, Cherbourg.

26 septembra:
Seydlitz, Bremen.
Mauretania, Cherbourg.

27. septembra:
President Adams, Cherbourg; Seydlitz, Bremen.

28. septembra:
Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.

30. septembra:
Rotterdam, Boulogne.

Skupno potovanje Slovencev.

Francoska proga priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim brzoparnikom PARIS, ki odpluje v sredo 13. septembra.

Potnike bo spremljal do Ljubljane uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank, Mr. Ignacij Hude, ki bo pazil na to, da bodo potniki kar najudobnejše in njhitrejše potovali; zlasti pa bo pazil na prtljago.

Za potnike III. razreda so na razpolago kabine z 2 ali 4 in 6. posteljami. Najboljša hrana in pri jedi vino zastonj.

Iz New Yorka do Trsta stane vožnja z vojnim davkom $113.85; do Ljubljane $1.00 več.

Za natančnejša pojasnila se obrnite na svojega agenta ali naravnost na

FRENCH LINE
19 STATE STREET NEW YORK

Aretacija tržaškega trgovca.

V Postojni je policija aretirala italijanskega tržaškega trgovca Cochinija, ki je imel pri sebi večjo množino kokaina, strupa, ki ga v Italiji zavživajo mesto opija in drugih takšnih škodljivih snovi.

COSULICH LINE
Naravnost v Jugoslavijo

ZNANI PARNIKI. IZBORNE UGODNOSTI
Ne imejte brezpotrebnih stroškov in zamude.

ARGENTINA .... 9. septembra.
BELVEDERE .... 14. oktobra.
PRES. WILSON .... 21. oktobra

Vnaprej plačana karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnji parobrodni agenturi ali pri

PHELPS BROS. & CO.,
Generalni Agenti
2 WEST STREET NEW YORK

SANTAL MIDY
KATAR • MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se
Proti vsem kvarnim zakrenjem vedno uporabljajte
SANYKIT
(Sanitary Kit)
Francosko Preprečenje
Tuba 35c. Kit (4's) $1
Vsi lekarnarji ali San-Y-Kit Co
52 Beekman St. New York

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjigo, priložimo mu knjižico
"NOVA POSTAVA"
za ponesrečene delavce v Pennsylvaniji
brezplačno, dokler nam zaloga ne poide.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

V NAZNANJE LOUIS BARTOLL-U.

Imam delo za rezanje logsov. $2.00 za 1000. Vsak dan zmerjene na mestu. Približno 3 miljone čevljev. Prosim piši, če sprejmeš. Pripelji može. — Karl Michdetsch, Camp 4, East Branch, North Stratford, N. H. (24-29—8)

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo
PAIN-EXPELLERJA
Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.
Glejte, da dobite pristnega—slavnega že več kot 50 let.
Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York
GENERALNO ZASTOPSTVO
JADRANSKE BANKE
in vseh njenih podružnic.
JUGOSLAVIJA
Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jesa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Mariboru Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.
ITALIJA
Vrst, Opatija, Zadar.
NEMŠKA AVSTRIJA
Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. (Vidi zgoraj kretanje parnikov.) Kadar ste na potu v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo izplačalo, ako se zglasite glede vrednitve Vaših denarnih zadev pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se še ali se bodo poslužovali naše banke.

Frank Sakser State Bank

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Eksert 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mehurja in ilae po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v želodcu, starosti; oslabelost, živčne in bolezni v mehurju ledicah, jetrah, želodcu, rmenico revmatizem, katar; zlate žile, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.